

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/215/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5614207426
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5614207426.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte v zložení z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci navrhovateľa EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom tamtiež, proti odporcom 1/ T. Z., nar. XX.X.XXXX, bytom L. M., K. (adresa pre doručovanie L. M., A. XXX/X), 2/ C. Z., rod. O., nar. X.X.XXXX, bytom L. M. - O., N. O. XXX/X, právne zastúpenej advokátkou JUDr. Ivanou Michalíkovou, so sídlom L. M., M. O. XXX/X, o zaplatenie 7.985,60 eur s príslušenstvom, na základe odvolaní navrhovateľa a odporkyne v rade 2/ proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 6C/114/2014-86 zo dňa 2. februára 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e** vo výroku o zamietnutí návrhu vo zvyšnej časti.

Rozsudok okresného súdu vo výroku o uložení povinnosti odporcovi v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi 5.493,27 eur spolu s úrokom z omeškania (presne vo výroku vymedzenom) a vo výroku o náhrade trov konania **z r u š u j e** a vec mu v rozsahu zrušenia **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcom povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi sumu 5.493,27 eur a úroky z omeškania vo výške 8,5% ročne (zo súm a za obdobia presne vymedzené vo výroku jeho rozsudku) a vo zvyšku návrh zamietol. Vychádzal z toho, že právny predchodca navrhovateľa uzavrel s odporcami 25.4.2008 zmluvu o splátkovom úvere vo výške 175.000,- Sk. Dňa 27.6.2013 právny predchodca navrhovateľa postúpil (aj) uplatňovanú pohľadávku navrhovateľovi, ktoré postúpenie bolo listami z 9.7.2013 oznámené odporcom. Nadväzne okresný súd uzavrel, že navrhovateľ je v súdenom prípade aktívne vecne legitimovaný.

Konštatoval, že zmluva o úvere, od ktorej navrhovateľ odvíja svoj nárok, je spotrebiteľskou zmluvou a pokiaľ niektoré otázky nie sú upravené v Zákone o spotrebiteľských úveroch, nastupuje úprava podľa Občianskeho zákonníka. Hoci zmluva o úvere predstavuje tzv. absolútny obchod, pri spotrebiteľských zmluvách ustanovenia Obchodného zákonníka sa môžu použiť len v prípade, ak by táto úprava bola výhodnejšia pre spotrebiteľa ako úprava Občianskeho zákonníka. Uvedené platí aj pre otázky premlčania. Návrh na začatie konania bol podaný navrhovateľom dňa 27.8.2014, preto okresný súd vyslovil, že premlčané sú všetky splátky, ktoré podľa úverovej zmluvy mali odporcovia zaplatiť do 20.8.2011 (jednotlivé splátky boli splatné k 20. dňu v mesiaci). V danej časti bol návrh nadväzne zamietnutý.

Predmetný úver mali odporcovia splatiť celkom v 92 mesačných splátkach, riadne splátky však vykonávali iba do 20.2.2009; neskôr už boli z ich strany vykonávané len čiastočné, resp. neúplné, či nepravidelné úhrady. Okresný súd uzavrel, že navrhovateľ v zmysle § 565 Obč. zák. mohol vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, k čomu došlo 22.7.2013, pričom posledným dňom na zaplatenie dlžnej sumy bol 9.8.2013. Za obdobie od 20.9.2011 (t.j. mimo premlčaných splátok) do zosplatenia - 9.8.2013

- mali odporcovia zaplatiť 23 splátok po 86,80 eur; spolu 1.996,40 eur (z toho 950,58 eur činí istina a 1.045,82 eur úrok). V dotknutom období odporcovia zaplatili iba 178,61 eur, z ktorých 122,58 eur bolo započítaných na istinu a 56,03 eur na úrok; z čoho vyplýva povinnosť odporcov za obdobie od 20.9.2011 do 20.7.2013 zaplatiť navrhovateľovi sumu 1.817,79 eur (z toho istina 828 eur).

Okresný súd v súvislosti s vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru konštatoval, že od nasledujúceho dňa navrhovateľovi nepatria úroky z úveru. Zmluvný úrok totiž prislúcha veriteľovi len za dojednanú dobu poskytnutia úveru. Následne okresný súd priznal navrhovateľovi po zosplatnení iba tie sumy, ktoré z dojednaných splátok pripadali na splátky (istiny) úveru; čo v konkrétnostiach súdnej veci predstavovalo sumu 3.675,48 eur. Spolu s čiastkou prináležiacou navrhovateľovi do zosplatnenia (1.817,79 eur) ide o sumu 5.493,27 eur (z nej 4.503,48 eur predstavuje istinu a 989,84 eur úroky z úveru).

Zároveň okresný súd priznal navrhovateľovi úrok z omeškania vo výške 8,5% ročne; do zosplatnenia z jednotlivých splátok, ale iba z tej časti, ktorá pripadala na istinu, keď zohľadnil aj priebežné čiastkové platby odporcov. Po zosplatnení, t.j. od 9.8.2013 sa dotknutý úrok viaže (už) k celej zosplatnenej istine - 4.503,48 eur. Vzhľadom na navrhovateľom požadovaný počiatok omeškania od 12.8.2013 okresný súd akceptoval označený dátum. Povinnosť zaplatiť (v úhrne) sumu 5.493,27 eur okresný súd uložil odporcom spoločne a nerozdielne, lebo v zmluve o úvere obaja vystupovali v pozícii dlžníkov. Dodal, že účel, na aký boli predmetné prostriedky použité, nie je právne významným. Vzhľadom na pomery oboch odporcov im okresný súd umožnil dlh zaplatiť v lehote 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

O trovách konania rozhodol tak, že v spore v prevažnej miere úspešnému navrhovateľovi priznal voči odporcom právo na ich náhradu v sume 741,68 eur (z toho 180,80 eur z titulu zaplateného súdneho poplatku a 560,80 eur z titulu trov právneho zastúpenia). Dotknutú výšku náhrady trov konania podrobne odôvodnil, vrátane vymedzenia neakceptovaných úkonov právnej služby; taktiež predmetnú sumu okresný súd povolil odporcom zaplatiť do 6-ich mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

V zákonom stanovenej lehote podali voči tomuto rozsudku (samostatné) odvolania navrhovateľ a odporkyňa v 2. rade.

Navrhovateľ napadol rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí návrhu vo zvyšku a alternatívne sa domáhal jeho zmeny tak, že návrhu bude vyhovieť v celom rozsahu, alebo jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Tvrdil, že na prejednávany prípad sa majú aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka - vzhľadom na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútnym obchodno-závazkovým vzťahom - aj v otázke premlčania. To znamená, že premlčacia doba je 4-ročná, a teda návrh bol v celom rozsahu uplatnený včas. Na podporu svojej argumentácie citoval z viacerých rozhodnutí všeobecných súdov.

Odvolateľ nesúhlasil ani so záverom, že po zosplatnení úveru nemá právo na úrok z úveru. Poukazoval na ust. § 503 ods. 3, § 505 a § 506 Obchodného zákonníka, z ktorých je - podľa neho - zrejmé, že aj po odstúpení veriteľa od zmluvy naďalej trvá záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úrok. Doplnil, že postup zvolený okresným súdom by v konečnom dôsledku viedol k tomu, že pre dlžníka je výhodnejšie riadne nesplácať úver, lebo potom nemusí zaplatiť „riadny“ úrok.

Odporkyňa 2/ napadla odvolaním tú časť rozsudku okresného súdu, ktorou jej bola uložená povinnosť zaplatiť odporcovi 5.493,27 eur s príslušenstvom a tiež náhradu trov konania. Poukazovala na to, že v zmysle záverov komisie pre posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách je neprijateľnou podmienka, keď podpisom úverovej zmluvy klient súhlasí s postúpením pohľadávky banky, vyplývajúcej z úverovej zmluvy. Obdobné dojednanie obsahujú pritom aj všeobecné obchodné podmienky v súdnej veci (bod 18.14.), ktorá podmienka pre jej neprijateľnosť v spotrebiteľských vzťahoch je absolútne neplatná. Nadväzne odporkyňa 2/ namietala záver o tom, že (pôvodný) veriteľ mohol postúpiť pohľadávku bez jej súhlasu, a teda navrhovateľ nie je vo veci aktívne legitimovaný, ktorú argumentáciu ponechal okresný nepovšimnutú. Taktiež odporkyňa 2/ na podporu svojich tvrdení odkázala na rozhodnutie súdu v inej (identickej) veci.

Ďalej namietala záver o zosplatnení úveru, keďže nebolo preukázané splnenie podmienok jeho predčasnej splatnosti. Odporkyňa 2/ mala za to, že nepostačuje domnienka súdu o doručení oznámenia o zosplatnení (zostatku) úveru. Tvrdila, že navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno ani ohľadne preukázania jednotlivých platieb, resp. ich zloženia. V súvislosti s rozhodnutím o trovách konania poukázala na § 150 ods. 1 O.s.p. a na jej ťaživú sociálnu situáciu (spôsobenú najmä závažnými zdravotnými problémami dcéry, ktorá je zverená do jej osobnej starostlivosti). Doplnila, že nepriznanie náhrady trov konania sa majetkovej sféry navrhovateľa dotkne len minimálne. Navrhla, aby napadnutý výrok rozsudku okresného súdu bol zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie.

V reakcii na odvolanie navrhovateľa sa odporkyňa 2/ stotožňovala so záverom okresného súdu. Bola toho názoru, že predĺženie premlčacej doby na 4 roky je inštitútom obchodno-závazkového vzťahu, ale v spotrebiteľských veciach je neprípustné, a teda neplatné. Dodala, že aj podľa rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 402/2013 z 19.6.2013 prednostným použitím ustanovenia Občianskeho zákonníka na prospech spotrebiteľa v prípade úveru ako absolútneho obchodu upraveného Obchodným zákonníkom nedochádza k porušeniu ústavných práv veriteľa.

Odporca 1/ sa vyjadroval prioritne k svojej nepriaznivej finančnej situácii a k súvislostiam vzťahov s bývalou manželkou (odporkyňa 2/).

Navrhovateľ v reakcii na odvolanie odporkyne 2/ uviedol len toľko, že trvá na svojom odvolaní.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. 1, ods. 2 písm. c/ O.s.p. a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 za súčasnej aplikácie § 156 ods. 3 O.s.p.) rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí návrhu vo zvyšku potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. a v ostatných výrokoch tento zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 1 písm. h), ods. 2 O.s.p.

Možno súhlasiť s odvolacou námietkou odporkyne 2/, že okresný súd sa dôsledne nezaoberal jej (v podstate rozhodujúcim) argumentom, že nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky na navrhovateľa od jeho právneho predchodcu - Slovenská sporiteľňa, a.s.. Okresný súd síce vyslovil s odkazom na § 524 Obč. zák. jednoznačný záver o preukázaní predmetného postúpenia (záver 3. strany odôvodnenia), ale ku konkrétnostiam súvisiacej argumentácie odporkyne 2/ sa nevyjadril.

Hoci odporkyňa 2/ v rámci (inak pomerne podrobného) prednesu jej právnej zástupkyne k danej otázke na pojednávaní dňa 2.12.2014 (č.l. 59) neuviedla aj právne posúdenie postúpenia pohľadávky bankou, z obsahu vyjadrenia je dostatočne jasné, že napáda platnosť postúpenia uplatňovanej pohľadávky (práve) bankou na navrhovateľa. Postúpenie pohľadávky v prípade veriteľa, ktorý je bankou, upravuje okrem § 524 Obč. zák. aj § 92 ods. 7, resp. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách (v závislosti od toho, znenie ku ktorému dňu bude považovať okresný súd za rozhodujúce).

Súvislosťami osobitných podmienok pre postúpenie pohľadávky bankou sa okresný súd buď (vôbec) nezaoberal, alebo v odôvodnení rozsudku opomenul k nim zaujať konkrétnejšie stanovisko. Z fotokópií písomností obsiahnutých v spise je pritom zrejmé, že vykonal dokazovanie i listinami viažucimi sa k danej otázke (najmä vyjadrenie Národnej banky Slovenska č.l. 68 až 70). Vzhľadom na osobitné podmienky postúpenia pohľadávky bankou je/bude súčasťou vyhodnotenia dotknutej okolnosti tiež posúdenie dojednania obsiahnutého vo všeobecných zmluvných podmienkach právneho predchodcu navrhovateľa pod bodom 18.14. z hľadiska rešpektovania princípov ochrany spotrebiteľa, na čo taktiež odporkyňa 2/ v priebehu konania opakovane poukázala.

Posúdenie namietaného postúpenia pohľadávky je z hľadiska ďalšieho rozhodovania súdnej veci prioritné. V prípade nepreukázania platnosti postúpenia by totiž na strane navrhovateľa nebola daná aktívna vecná legitímácia, čo by podmieňovalo zamietnutie návrhu ako celku.

Napriek konštatovanému krajský súd podrobil samostatného vecnému prieskumu aj výrok rozsudku okresného súdu o zamietnutí návrhu vo zvyšnej časti. Z hľadiska nežiaducej samoučelnosti v rozhodovacej činnosti súdov (zadefinovanej napríklad v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 M Cdo 12/2014 z 21.4.2015) by totiž bolo neprimerané zrušiť zamietajúcu časť výroku rozsudku, pokiaľ je vecne správna, ak by aj pri eventualite nepreukázania aktívnej vecnej legitímácie navrhovateľa bol výsledok rovnaký.

Len pre úplnosť odvolací súd dodáva, že s poukazom na solidárny charakter povinnosti odporcov sa odvolanie odporkyne 2/ vzťahovalo i na odporcu 1/, hoci on odvolanie nepodával. Rovnako sa odporcu 1/ týka aj samotný zrušujúci, resp. potvrdzujúci výrok tohto rozsudku

Spotrebiteľské právne vzťahy predstavujú osobitný druh právnych vzťahov, ktoré zahŕňajú tak zmluvy uzavreté medzi dodávateľmi a spotrebiteľmi podľa Občianskeho zákonníka, ako i podľa Obchodného zákonníka. Je nepochybné, že sa nejedná o vzťahy medzi dvoma podnikateľskými subjektmi, ale o vzťahy podnikateľa (v pozícii dodávateľa) a fyzickej osoby mimo rámec výkonu jej podnikania, či povolania (v užšom význame slova). Tieto vzťahy sú svojou povahou jednoznačne vzťahmi občianskoprávnymi, preto aj na súvisiace otázky - vrátane otázok premlčania - je potrebné aplikovať Občiansky zákonník tak, ako to správne učinil súd prvého stupňa.

Skutočnosť, že zákonodarca charakter spotrebiteľských vzťahov ako vzťahov občianskoprávných vymedzil až v rámci zákona č. 102/2014 Z.z., neznamená, že do doby účinnosti tohto právneho predpisu by mali inú - napríklad obchodnoprávnu - povahu. V judikačnej praxi súdov záver o občianskoprávnom charaktere spotrebiteľských vzťahov bol/je dlhodobo akceptovaný, čo sa v plnej miere týka i stanoviska odvolacieho súdu (senátu).

Z daného titulu okresný súd vecne správne zamietol návrh v časti uplatňovania nároku na zaplatenie splátok splatných do 20.8.2011.

Obdobne krajský súd sa stotožnil so záverom okresného súdu o tom, že po vyhlásení zosplatnenia úveru už nemá veriteľ nárok na úroky z úveru. Taktiež predmetný výklad je v súdnej praxi pomerne stabilizovaný a jeho akceptovateľnosť i z ústavného hľadiska bola potvrdená Ústavným súdom SR (napr. uznesenie sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18.9.2012). Napokon vecne správny je i záver, že úroky z omeškania prináležia veriteľovi len vo vzťahu k istine, keďže úrok z omeškania ako príslušenstvo pohľadávky patrí iba k samotnej pohľadávke, ale nie k inému druhu príslušenstva (vrátane úroku z úveru).

Popri prezentovaných zásadných záveroch krajský súd odkazuje v podrobnostiach i na súvisiace úvahy, východiská a konštatovania okresného súdu.

Úlohou okresného súdu v ďalšom konaní bude (ako vyplýva už z vyššie uvedeného) posúdiť všetky súvislosti postúpenia pohľadávky a ustáliť danosť aktívnej vecnej legitímácie navrhovateľa. V prípade jej existencie (štandardne) vyhodnotí uplatňovaný nárok v spotrebiteľskej veci, okrem iného z hľadiska skúmania náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere (§ 4 zák. 258/2001 Z.z.), či preukázania podmienok mimoriadnej splatnosti, vrátane vyhodnotenia obrany odporcov ohľadne doručenia písomností o zosplatnení. V „novom“ rozhodnutí okresný súd rozhodne i o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné